

Zadnje vesti

Oblačno, deževno z najvišjo temperaturo 38, najnižjo 34 stopinj, je clevelandška vremenska napoved za danes. Policija opozarja posebno pešce naj hodijo pazljivo, ker je izredno drsno.

Zanimiva je washingtonska vremenska napoved za vse kraje ob Velikih jezerih, da se bosta udarila dva vala, mrzli in gorki in lahko se kaj zgodi.

Izredne vremenske spremembe na mrzlo vse ob atlantski obali so v Floridi povzročile na rožah in zelenjavi najmanj 10 milijonov dolarjev škode.

V Washingtonu je za danes napovedan v kongresu in v Beli hiši pravi politični dirindaj. Eisenhower je poklical k sebi 11 republikanskih voditeljev in gre za to o čem se bodo razgovarjali. Eni trdijo, da o tem ali Eisenhower kandidira ali ne. K temu vprašanju se oglašajo v drugi tretji, da hoče Eisenhower vedeti kakšen vtis je napravila na ameriško javnost njegova prva spomenica o splošnem stanju v republiki, pa enako druga o ameriških farmarjih. Ta spomenica je kakor bi dregnil v srčeno gnezdo. Zopet se oglašajo politiki in farmarji za in proti. Če bi ne obdelovali več toliko zemlje, bi šlo za travo in grmičevje 40 milijonov akrov ameriške plodne zemlje. Približno ena desetina odškodnine pa bi znašala eno milijardo dolarjev na leto.

Kongresniki hitijo, da si pridobijo volilce. Važno je znižanje davkov. V kongresu je stajevnih že 20 zakonskih načrtov o znižanju davkov in osebne dohodnine.

Podpredsednik Richard Nixon je bil včeraj star 43 let. Javili so se ob tej priliki tudi mladi republikanci, ki so zahtevali, da če ne bo kandidiral Eisenhower, naj bo predsedniški kandidat Richard Nixon.

Ameriški državni tajnik bo skušal zbrati vtis, ki so ga napravili Rusi s svojim obiskom Indije. Meseca marca bo Dulles osebno obiskal Nehruja v New Delhi.

Ljudsko glasovanje v državi Virginia se je izreklo v razmerju dve proti ena še za ločevanje po plemenih. Javne šole naj se opustijo, ta denar za stroške pa naj gre v privatno šolstvo in sicer ločeno za belo in črno pleme. Governer je sklical okrajno zbornico, da izglasuje zakon, ki ustreja ljudskemu glasovanju. Verjetno bodo črni ubrali pot do najvišjega sodišča v Washingtonu, da naj to ljudsko glasovanje in sledečo zakonodajo proglasi kot neustavno.

Danes bodo v Pittsburghu skušali končati stavko v družbi Westinghouse. Stavka traja 86 dni, družba pa je utrpela, tako dni, družba pa je utrpela, tako dni, družba pa je utrpela, tako dni, družba pa je utrpela.

V republiki Čile v Južni Ameriki vlada trdi, da včerajšnja oklicana splošna stavka ni uspešna. Vojaštvo je nastanjeno po vseh prometnih krajih, skoraj vsi vidni delavci, ki so zastopali unije so v zaporih.

V mestu Ann Arbor, Mich., je zdravnik Arnold Johnson ustrelil svojo ženo, dva otroka v starosti eden in tri leta, sam sebe pa zastrupil.

Kriza farmarjev rodi tudi krizo delavstva

WASHINGTON, 9. januarja—Predsednik Eisenhower je predložil kongresu posebno spomenico, ki ima devet točk in ki pomeni program predsednika Eisenhowerja, kako naj se reši kriza ameriških farmarjev. O teh predlogih predsednika Eisenhowerja se bo razvila v kongresu ena najbolj spornih debat. K farmarskemu vprašanju so se oglasile tudi delavske unije in pokazale na to, da je kriza ameriških farmarjev lahko tudi kriza ameriškega delavstva.

Ameriški farmar je tudi kup na moč na ameriškem trgu. Kupuje produkte, ki jih meče na trg ameriška industrija, ki na drugi strani razumljivo zaposluje industrijsko delavstvo. Povezanost med farmarji in industrijskimi delavci je vsaj delno podana.

Dohodek farmarjev je padel od leta 1951 kar za 35 odstotkov. V letih 1953-1954 je naraslo število industrijske nezaposlenega delavstva in se je pojavilo nazadovanje v industriji. Takrat je bilo nezaposlenih kakih tri milijone industrijskih delavcev, statistika pa kaže, da je bil brez dela eden od šestih, ta eden od šestih pa je moral na ceste, ker farmarji niso imeli sredstev, da bi kupovali, kar je za njih producirala industrija kmetijskih strojev. Ta industrija je znižala svoj obrat za 20 odstotkov, temu nazadovanju primereno pa odpustila delavstvo.

V štirih največjih ameriških podjetjih, ki izdelujejo kmetijske stroje, so v letih 1952 in 1953 ter 1954 prodali teh strojev za 18 odstotkov manj, kot prejšnja leta. Prodaja teh strojev se je znižala za \$300,000,000.

Kriza farmarjev ima posledice ne toliko v velikem "businessu," kolikor jih ima v malem. Farmar kupuje večino svojih potreb v trgovinah in na trgu, ki je blizu njegovi farmi. Gre za podjetja manjšega obsega. Mala mesta imajo s farmarji tudi sicer ožje stike, kot pa velika mesta, kar

tera doseže le veliki "business." Če je prizadet ta srednji stan, potem je prizadet tudi delavstvo.

Pa se spoznaj!

Končno stremimo vsi za srečnim in mirnim življenjem. Razporeke ne pomenijo sreče in miru življenju, ali pa so res, ker so tako številne, ameriško socialno zlo?

V Ameriki je pet milijonov razporečenih, kakih deset milijonov pa ali že ločenih ali v procesu za razporeko. Spričo razporek je letno prizadetih 150,000 otrok.

Prav strokovno so izvršili trezni pregled, kakšne so posledice razporek in kje jih dobimo največ.

Zanimiva je ugotovitev, da je število razporek višje med delovnimi sloji, kot pa na primer "zgornji." Zanimivo je nadalje, da se razporečenke, ki imajo več otrok, hitreje poročijo in lažje kot one, ki imajo manj otrok. Tisti, ki se razporečijo v starosti 30 let, imajo več upanja, da se znova poročijo, kot samci iste starosti. Večina razporečenec, ki so se znova poročili, so odkrili da jim gre v drugem zakonu bolje.

Pri razporečenih ne gre za take, ki so se pred poroko slučajno spoznali. Predno so se prvič poročili, so se poznali in se stajali najmanj leto dni. In vendar je prišlo do razporeke.

NOVE POLITIČNE KOMBINACIJE

V Washingtonu računajo skoraj z gotovostjo, da predsednik Eisenhower ne bo drugič kandidiral. Po njegovi zadnji izjavi, da še ni napravil take odločitve, katere kasneje ne bi mogel sprejeti, so se oglasili kar po vrsti kongresniki iz obeh strank in mu želeli popolnega okrevanja. Nova politična kombinacija je tale:

Na republikanski strani bo kandidiral za predsednika predsednik vrhovnega sodišča Earl Warren. Kot podpredsednik bo kandidiral brat Eisenhowerja Milton Eisenhower.

Na demokratski strani nominacija Adlaia Stevensona za predsedniškega kandidata verjetno ni tako sigurna. Nominacija da bo dobil Averell Harriman, sedanjí governer New Yorka, demokratski podpredsedniški kandidat pa da bo senator John Kennedy iz Massachusetts. Senator Kennedy je ravnokar dal na ameriški trg politično knjigo o ameriških političnih prvakih. Tudi se je večkrat oglasil preko radia in televizije.

Estes Kefauver naj bi ne imel veliko upanja, da dobi demokratsko predsedniško nominacijo. Adlai Stevenson ne mara.

Jutri bo ohijsko vrhovno sodišče sodilo o slučaju clevelandškega zdravnika Samuela Sheparda.

ZGODBA O RESNIČNO BRIHTNEM PSU ...

Neka clevelandška gospodinja pripoveduje, da je imela zelo rada hrenovke, pa tudi svojega psa Gilberta, katerega je bila zdresirala tako daleč, da mu je dala v gobec listek kóliko hrenovk si želi, pa e šel pes s tem listkom v gobec v trgovino, tam so mu listek vzeli, zavili hrenovke, zavitek dali psu v gobec, ta pa ga je ponese domov. To nakupovanje se je naravnost udomačilo. Pes je dobil za nagrado zveste službe navadno nekaj koščkov od hrenovke tudi zase.

V trgovini so se bili na psa Gilberta tako navadili, da na listke niso več gledali, ali so podpisani ali ne, temveč so psu, kadar je prišel v trgovino s kakim listkom v gobec, listek odvzeli, pa mu naložili zopet zavitek s hrenovkami, kakor običajno. Račun se je plačal ob mesecu.

Ko je gospodinja dobila zadnji račun ob koncu meseca, se ji je zdel previsok. Šla je v trgovino in se tam pritožila. Trgovci je vzel njeno pritožbo na znanje, sam pa je sklenil, da bo splezal pazil na psa. Sicer pa je priznal, da je bil lahkomišljen.

Zvita glava pes je enako rad imel hrenovke in kadar je bil lačen in ga gospodinja ni poslala po klobasice, si je znal sam pomagati. Že kje je dobil list papirja, ki seveda ni bil popisan, ga povedal in nesel v gobec v trgovino, vedel pa je, da ima trgovci že slabo navado, da na papir ne pogleda več, pa je dobil na ta način hrenovke tudi zase, brez naročila in brez plačila.

Faure je sprevidel

PARIZ, 9. januarja—Politična kriza Francije je šele v začetku razvoja. Če naj začasni predsednik vlade Edgar Faure sestavi novo vlado, bo njegov program, kakor ga je najavil, do kolonij naslednji: "Če nam je prav ali ne, mi moramo računati z dejstvi. Kolonijalnega gospodstva je konec. V kratkem času ne bo ne kolonij, ne kolonijalnih ljudstev. Včeraj smo govorili še o Indokini, danes govorimo o Severni Afriki, jutri bomo imeli opravka z ostalimi afriškimi kolonijami. Če hočemo ohraniti Francijo, naj ne mislimo, da ima še vedno 190,000,000 ljudi. Rajše mislimo na federacijo Francije z bivšimi kolonijami."

Redne seje

Jutri, v sredo zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja društva Collinwoodske Slovenke št. 22 S.D.Z. v Slov. domu na Holmes Ave. Članice se vabi, da se gotovo udeležijo.

Redna seja društva sv. Ane št. 4 S.D.Z. se vrši v sredo zvečer v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 7.30 uri. Podani bodo šestmesečni računi in o zadnji veselici. Po seji bo zabava in priigrizek. Vabi se vse članice, da se gotovo udeležijo.

Redna seja društva Washington št. 32 ZSZ se vrši v sredo zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članstvo je vabljeno, da se udeležijo v polnem številu.

NA SREDNJEM VZHODU DIŠI PO PETROLEJU; BOJ MED DOLARJEM IN FUNTOM ŠTERLINGOM

ANTHONY EDEN PRIHAJA V WASHINGTON PO KOMPROMIS

WASHINGTON, 9. januarja—Za konec meseca januarja je najavljen v Washington prihod predsednika britanske vlade Anthony Edena, ki bo imel s seboj mnogo svetovalec, predvsem z gospodarskega polja, med njimi petrolejske strokovnjake, ki se spoznajo na Srednjem vzhodu. Na Srednjem vzhodu gre bitka za petrolej, ne samo med Sovjetsko zvezo in zapadnim blokom, marveč tudi med Angleži in Amerikanci. Položaj Anthony Edena je v Veliki Britaniji precej oslavljen. S kakim kompromisom v Washingtonu upa Anthony Eden svoj položaj zboljšati?

V Veliki Britaniji se dvigajo cene. Zunanje politično očitajo obe stranki Anthonyu Edenu, da ni kos položaju. Kažejo na Srednji vzhod, kjer so imeli do nedavnega Angleži glavno besedo, pa jih sedaj spodrivajo Rusi in Amerikanci. Kažejo na krvave nemire na otoku Cipru, kjer se položaj ne zboljšuje, marveč slabša.

V notranji politiki da Anthony Eden ni mož odločnosti.

Oglasil se je tudi Winston Churchill, ki je Edenu svetoval, naj odpove obisk Rusov Nikita Hruščeva in Nikolaja Bulganina, ki naj bi prišla v London to spomlad. Churchill je prepričan, da bosta Hruščev in Bulganin tudi med Angleži rabila besede, ki ne bodo ugodno odmevale po Veliki Britaniji.

Winston Churchill tudi spoznava, da Anthony Eden ni tako trdnega zdravlja, da bi lahko nosil uspešno oboje bremen, načelnika konservativne stranke in predsednika vlade. Tudi Winston Churchill je Edena opozoril na slab položaj na Srednjem vzhodu.

Za kaj gre na Srednjem vzhodu

Prednja Azija, ali kakor se z drugo besedo imenuje Srednji vzhod, je važna za industrijo petroleja. Več kakor 60 odstotkov ležišč petroleja je v teh krajih. Našli so bogata nova ležišča petroleja in se petrolejske družbe potegujejo za koncesije, kdo bo ta petrolej izkoriščal. Nastala je huda tekma med ameriški in angleškimi petrolejskimi družbami. Na Srednjem vzhodu deluje Arabian-American Oil Company s produkcijo milijona sodov petroleja na dan. Padajo medsebojni očitki, da gre za podkupovanje arabskih poglavarjev na debelo.

Britanci so izkupili letno \$600,000,000 na petroleju, ki je prihajal v Veliko Britanijo samo iz Perzijskega zaliva. Če naj dolar spodrine angleški funt šterling in če Angleži ne bodo dobivali več petroleja iz Srednjega vzhoda, pravijo v Londonu, da bo to smrtni udarec za britansko industrijo. Velika Britanija pa bi se s sedeža velesile pomaknila na stopnjo drugega reda.

Ne gre pa samo za Veliko Britanijo, marveč za interese zapadnega sveta na splošno. Naj se lok posameznih interesov ne napne preveč, naj se gleda na Srednji vzhod s skupnimi interesi zapadnega sveta, da ne bo prepozno. Naj se doseže nek kompromis, kako izkoriščati arabski petrolej. Po ta kompromis prihaja Anthony Eden v Washington.

Jugoslovanski balet!

V Ameriki bo gostoval v kratkem, in sicer najprvo v New Yorku, potem pa po raznih drugih ameriških mestih, Jugoslovanski narodni balet. V Clevelandu bo ta slovita skupina jugoslovanskih plesalcev, ki šteje 40 članov, vprizorila eno predstavo. To bo v nedeljo 19. februarja, in sicer v Music Hallu velikega clevelandškega avditorija na St. Clair Ave. in E. 6th St. Ta jugoslovanski balet je bil velika senzacija v Parizu, Londonu in ostalih evropskih glavnih mestih. V New Yorku bo angažiran, kakor se nam javlja, kar skozi dva tedna.

Vstopnice za to veliko baletno priredbo iz Jugoslavije bodo v kratkem na razpolago v prodaji. Več o tem bo "Enakopravnost" še poročala.

GENERALI SE VRAČAJO

Med nemškimi vojnimi ujetniki, katere je zajela v zadnji svetovni vojni ruska Rdeča armada, je moralo biti zelo visoko število nemških generalov in admiralov. Rusi zopet dovoljujejo nemškim vojnim ujetnikom povratek v domovino. Med skupino 24 vrnjenih ujetnikov, ki se je zadnja vrnila v Zapadno Nemčijo, je bilo deset bivših generalov in eden admiral.

Pozdrav iz domovine

V našem oknu imamo na izloži "Pozdrav bratom in sestram v Z. D." v okviru, kar je izdelal univerzitetni profesor Zdravko Mikuš, oče dr. Metod Mikuša. Besedilo in obliko je sestavil profesor Mikuš v priznane ameriškim Slovincem za pomoč, ki so jo nudili rojstni domovini. To delo je prinesla iz domovine Mrs. Josephine Petrič, ki se je nahajala prošlo jesen tamkaj na obisku, ter jo je izročila Mr. Joseph Okornu, kateremu je bilo namenjeno.

ALEXANDER PEASCEK

Včeraj je umrl po dvotedenski bolezni v Polyclinic bolnišnici Alexander Peaseck V. Smith, star 69 let, stanujoč v Boston hotelu na 1204 St. Clair Ave. Bil je upokojen, preje pa je delal več let pri Oliver Corp. Tu zapušča nečaka William Kovalec na 14126 Sylvia Ave., dva brata Franka in Josepha v Massachusettsu in sestro Mary v New Jersey. Pogreb se vrši v četrtek jutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

GEORGE JENKO

Po sedem tednov trajajoči bolezni je preminil na svojem domu George Jenko, star 85 let, stanujoč na 16119 Huntmere Ave. Doma je bil od Sv. Duha pri škofiji loki na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 53 leti. Bil je izučen mizar. Delal je 21 let pri New York Central železnici, zadnjih 18 let pa je bil upokojen. Bil je član društva Združeni bratje št. 26 S.N.P.J.

Tukaj zapušča soprogo Frances, rojena Zele, doma iz St. Petra na Krasu, tri sinove, Franka, Josepha in Williama v Endicott, N. Y., pet vnukov in več sorodnikov, v starem kraju pa dva brata, Janeza, starega 88 let, in Franceta, starega 80 let, ter več sorodnikov.

Pogreb se vrši v četrtek jutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St.

ANTONIA OREHEK

Kakor smo včeraj poročali, je po daljšem bolehanju preminila v Charity bolnišnici v nedeljo zvečer Antonia Orehek, rojena Biaggio, stanujoča na 1264 E. 59 St. Stara je bila 63 let in je bila doma iz vasi Starumca, fara Vače pri Litiji, odkoder je prišla pred 36 leti. Bila je članica društva Srca Marije (staro), podr. št. 25 S.Z.Z. in Oltarnega društva sv. Vida.

Tukaj zapušča soproga Antonia, doma iz vasi Češnjica, fara Moravce, tri sinove Anthony, John in Albin, štiri vnuke, sestro Mrs. Mary Per, dve sestrični Mrs. Bertha Jerančič in Mrs. Antonia Sustar, bratrance Frank Grill, tri nečakinje Mrs. Jennie Brodnik, Mrs. Valerie Baznik in redovnico Mary Valerie Jean, v starem kraju pa brata Franceta Biaggio, štiri sestre, Genovefo, Johano, Angelo in Alojzijo ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtek jutraj ob 9. uri iz Zakrjaskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

VID BENČELICH

Pogreb pokojnega Vid Benčelich, o čigar smrti smo včeraj poročali, se vrši v sredo jutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Our Lady of Perpetual Help ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

DOČAKALA 120 LET

Moskovski list Večerna Moskva poroča, da živi na severnem Kavkazu ženska, ki je nedavno obhajala svojo 120 letnico rojstva. Ženska živi na državnem posestvu, njen glavni posel je bil skrb za vinograd. Ko je dočakala 120 let, tako ugotavlja imenovani list, je imela okrog sebe svojih 21 otrok.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

The American Yugoslav Printing & Publishing Co.
6231 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year — (Za eno leto) \$10.00
For Six Months — (Za šest mesecev) 6.00
For Three Months — (Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year — (Za eno leto) \$12.00
For Six Months — (Za šest mesecev) 7.00
For Three Months — (Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

NEW DEAL IN EISENHOWER

Na konvenciji demokratske stranke leta 1932 v Chicagu je novoizvoljeni predsedniški kandidat pokojni Franklin Delano Roosevelt izrekel besedo New Deal. Ti dve kratki besedi naj bi za njega in za Ameriko pod njegovim vodstvom pomenili cel program. V ameriški javni upravi mora nastopiti nekaj novega.

Pred Rooseveltom se je marsikaj poskušalo prav od časov predsednika Teddy Roosevelta pa preko demokratskega predsednika Wilsona, da bi se državna oblast bolj brigala za življenje državljanov. V Ameriki je veljalo načelo, da naj bo država le "nočni čuvaj", vse drugo pa naj bo prepuščeno posamezniku. Amerika je bila vzgled čistega gospodarskega kapitalizma, ki ni poznal nobenih zapovedi, nobenih omejitev, razen svojih osebnih koristi. Tako smo prišli do znane depresije.

Kaj je bil New Deal za Roosevelta? Poseči z vsem ogromnim aparatom republike, da se izkorenini zlo in da se pomaga splošnosti in tudi posamezniku, da se najde neka splošna korist in da se "pozabljeni mož" pokliče k aktivnemu življenju. Washington kot središče federalne oblasti je posegel pod Rooseveltom v vse vrste našega gospodarskega življenja, tudi v bančno, tudi v kmetijsko, tudi v delavsko, tudi v trgovsko, skratka, s federalno pomočjo naj se uredi vse življenje, vendar na ameriški način ne v obliki kake diktature. Iz principa svobodnega izkoriščanja smo prišli v princip ameriške humanosti, človekoljubja, da je vendarle treba gledati na človeka kot na sočloveka, s tem pa bo republika kot taka pridobila na notranji moči. Prišli smo iz depresije in šli v nov način ameriškega gospodarskega in družabnega življenja, in blagodejne posledice novega sodobnega upravljanja države čutimo tudi danes.

Ko se je v letu 1952 pojavil na republikanskem odru kot predsedniški kandidat takratni general Eisenhower, je bil ameriški velekapital, in to absolutno drži, prepričan, da bo dobil pod Eisenhowerjem nazaj svojo absolutno gospodarsko svobodo brez socialnih obveznosti, brez socialnih prispevkov, brez besede delovnega sloja, ko gre za ameriško delo in produkcijo.

Ta kapital se je spomnil besed Eisenhowerja, ki je popreje kot predsednik univerze Columbia javil svoj socialni program, da če hoče kdo biti zavarovan in preskrbljen za življenje, naj gre v zapor, kjer bo imel hrano in posteljo, pa tudi streho nad seboj. Vendar Eisenhower, ki se je mudil dalj časa v Evropi, kjer je lahko videl uspehe delavskih bojev za delavske pravice, kjer je na primer v Veliki Britaniji celo videl, da je prevzela socialistična Labor Party v roke vso državno oblast in to po zmago-slavni vojni leta 1945, ko si je bil Winston Churchill v svesti tudi politične zmage doma, moral sprevideti, da bi želje ameriških kapitalistov povzročile gotovo notranjo revolucijo ravno tu v Ameriki. Eisenhower je, četudi po notranjosti pristaš popolne gospodarske svobode, ubral pot zlate sredine.

Eisenhower je predložil ameriškega kongresu splošno spomenico, v kateri obravnava glavna vprašanja, ki jih je resiti in kako naj se rešijo. Ta spomenica daje samo splošne smernice. Tako predsednik ameriške republike, kakor kongres, poslanci in senatorji, imajo pravico, da h gotovemu vprašanju stavijo gotov predlog, ki naj postane zakon. Tako bo tudi Eisenhower stavljal svoje predloge k tem posameznim vprašanjem. Vendar pa iz splošne spomenice neizpodbitno sledi, da se tudi Eisenhower ne more otresti več vpliva New Deala Roosevelta in napoveduje federalno akcijo, ko bo šlo za razširjanje Social Security, ko bo iskal pota, kako organizirati na skupni podlagi ameriško zdravstveno službo in podobno. Še nekaj se nam zdi vredno poudariti, da so namreč tudi med republikansko stranko kot tako silno redki glasovi tistih, ki mislijo, da se da kolo zgodovine zavrteti nazaj. Ne trdimo, da bi Eisenhower s svojimi republikanci ne skušal poslabšati, kar je ameriško ljudstvo pridobilo pod Rooseveltom. Računati pa mora, da so tu zoper vse te nakane na straži liberalni elementi med demokrati in republikanci. L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Pismo Ivana Molka

Upam, da mi znani pisatelj, nekdanji urednik Prosvete, Ivan Molek, ne bo zameril, če priobčim njegovo zanimivo in pa aktualno pismo. Tikajoč se bolj sistematično pisane zgodovine ameriških Slovencev. O tem se dosti govori, pa malo stori. V letošnjih koledarjih (izseljeniške matice v Ljubljani in koledarju Ave Marije), je več zanimivih zgodovinskih podatkov, ki bi se pri sestavi "zgodovine" dali uporabiti. Prav tako je mnogo drugega gradiva po prejšnjih koledarjih iz istih založb in zlasti se v Družinskem koledarju tiskanem pod okriljem Slovenske socialistične zveze. Že nekdanji Sakserjev (Glas naroda) koledar je vseboval mnogo zgodovinskega gradiva, prav tako slovenski časopisi. Kdo naj zbere vse te razmetane svetle nje? Dozdej najboljšo zgodovinsko delo je Rev. Trunkova knjiga Amerika in Amerikanci, tiskana l. 1912.

FRANK J. KERN, M.D.

Cicero, Ill.,
1. jan. 1956.

Dragi dr. Kern:

Pri svojem voščilu k prazniku si na kratko pripomnil, naj pišem zgodovino ameriških Slovencev in biografije naših znanih oseb.

V mojem rokopisu spominov "Čez hribe in doline," ki sem Ti ga pokazal, ko si bil zadnjič pri meni, je precej zgodovine, posebno calumetskih in čikaških Slovencev. Kar se pa tiče splošne zgodovine, je, mislim, malo preveč zahtevati od mene na moja stara leta. Če bi bil le posel za pisalo mizo, se ga ne bi ustrašil, ampak to je le četrtina dela. Ako bi hotel pisati "zgodovino" na ta način kot je napravil Jože Zavertnik, bi bilo lahko, toda to ne bi bila zgodovina. Jožetova knjiga, ki je stala jednoto okrog \$20,000, je zbirka dopisov, ki so jih poslali društveni tajniki iz raznih ne vseh — naselbin in teh podatkov ni nihče verificiral, če so zanesljivi ali ne. Tako se ne piše zgodovina!

Na žalost moramo priznati, da smo v dobi zadnjih 50 let — in to je bila naša doba — veliko, veliko zamudili. Mnogo dragocenih dokumentov (časopisnih, društvenih, redkih fotografij itd.), je v vselej izgubljenih; pionirjev, ki nam bi lahko dali točne podatke, ni več med nami. Vse to je v velikem delu šlo! Kje pa je ostalo material? Raztresen je po vseh naselbinah. Treba je potov, po-praševanja, brskanja po prahih kotih — treba je ogromnega dela, da se privleče na dan vse ono, kar še eksistira in za to lelo je treba mladih, sposobnih noči.

Glede biografij. Pred okrog 30. leti sem sanjal, da sestavim slovensko-ameriško bibliografijo, življenjepis vseh onih tukajšnjih rojakov, ki so napisali kaj izvirnega ali prevajali iz angleščine za naš tisk. Dobil sem okrog ducat avtobiografij v ta namen in te še hranim. Ali ko sem naletel na razne zapreke (naravnost sovražno nasprotje poleg drugega), sem opustil svoj načrt. Spoznal pa sem, da je tudi to delo zahtevalo ogromnega truda in poleg tega nora sem se pričel s fanatiki, ki niso razumeli moje objektivne deje.

Tako vidiš, dragi prijatelj, vse to niso bili špasi. Grenki so spomini na vse to. Imam pa za loščenje, da sem poskušal — in ne ni šlo, ni šlo, that's all. Prišel pa je čas, ko ne poskušam več, ko sem do vrha navečan vsega!

To sem Ti hotel povedati in upam, da me boš razumel. Z skrenim pozdravom Tvoj stari

Ivan

TELESNA VZGOJA V LUČI ZNANOSTI

Ali je telesna vzgoja znanost, ali pa je samo večšina?

Na to vprašanje odgovarjajo nekateri nikalno, drugi trdilno. Nekateri mislijo, da je znanost nujno navezana na tradicijo in težko razumljivo knjige. Takole približno bodo ugovarjali: Le kaj naj bi bilo na tem znanstvenega, če se mladi ljudje igrajo, če se pripravljajo na akademije, na nogometna srečanja ali na primer na odprave v visoke gore!

Vse kaj drugega bi bilo, če bi se strokovnjaki lotili razprave o zgodovini telesnih vaj ali razprave o telovadnem jeziku. Zgodovinska razprava ali jezikoslovna, da, o tem bi se dalo govoriti.

Pa poslušajmo še tiste, ki so dajo drugače.

Da bi lažje razpravljali o tem, kaj je znanost in kaj ni, je koristno, da se pomudimo pri besedi sami. Znanost, nemško Wissenschaft — po naše tudi "veda" — v skrajni "vid", kar pomeni najti, videti, spoznati; "vajti" — videl sem, spoznal sem, zato vem. V znanosti gre za to, da določeno problematiko, spoznamo, razumemo, jasno vidimo — kratkomo, da vemo kar največ o njej — in še za to, da znanje, ki smo ga ugotovili, uredimo.

Da priznamo določenemu področju značaj znanosti, na primer medicini ali pedagogiki, je vse-kakor potrebno, da je področje raziskano in preverjeno z znanstvenimi metodami, da imamo jasno-sliko o vzrokih in učinkih in odkrivanju njihove zakonitosti.

Vse znanosti so se v teku stoletij razvijale. O medicini na primer lahko ugotovimo, da ni bila od vsega začetka znanost v današnjem smislu. Saj vemo, da je slonela prvotno samo na izkušnjah, verovanju in vražah. V starih časih je, bila medicina kot stroka na nizki stopnji, njeni predstavniki pa so bili različni praktiki od ranocelnikov do vražarjev. In potem, ko so se razvile medicinske pomožne vede, na primer kemija, se je razvila v znanost odličnega slovesa.

Razumljivo, da se je tudi znanje o učinku telesnih vaj na človeka razvijalo razmeroma počasi. Saj je minilo šele 150 let, odkar so ustanovili na Danskem in Švedskem prve inštitute za gimnastiko, in dobrih 90 let odkar poznamo Slovenci telovadbo in telovadna društva. Če so bili Nemci, Danci in Švedi za pol stoletja glede telesne vzgoje pred nami, ne spremeni stvari bistvu.

Za češkoslovaške in slovenske razmere je bil dr. Miroslav Tyrš (1832 do 1884) prvi pomembnejši delavec na področju telesne vzgoje. Toda Tyrš je bil po svoji izobrazbi filozof, po dejavnosti pa voditelj in organizator sokolstva. Tyrš se je v svojih delih razmeroma malo ukvarjal s problematiko učinka telesnih vaj na organe. Zanimala ga je sistematična, to je logična ureditev vadbenega gradiva. Kot strokovnjak je bil potemtakem sistematičen in telovadni jezikoslovec. V tem oziru je bil vsekakor velik in zaslužen.

Prispevki

WILLOUGHBY, Ohio — Pri krožku št. 1 Progresivnih Slo-venk so darovali sledeči za dobre namene:

Mrs. Anna Bartol in hčerka Mrs. Adamczyk \$10. v spomin pokojne Mrs. Josephine Bell in sicer \$5.00 za pralni stroj in \$5.00 za sklad za raziskovanje raka.

Mr. in Mrs. John Pauli sta darovala \$2.00 v spomin pokojne- ga F. Paulich, Mrs. Mary Bučar je darovala \$5.00 za pralni stroj, Mrs. Frances Kapel pa \$2. tudi za pralni stroj.

Vsem darovalcem se v imenu onih, katerim so prispevki namenjeni, izreka topla zahvala.

Tajnica.

Pod vplivom Miroslava Tyrša so tudi slovenski vodilni strokovnjaki nadaljevali teoretično delo v veliki meri s sistematiko in terminologijo telesnih vaj, v manjši meri pa z metodiko. Fiziologija telesnih vaj, kakor tudi proučevanje telesne mehanike sta bili za naše vaditelje precej neraziskano področje. Priznati pa je treba, da so se telovadci že od vsega začetka zanimali za delno področje učinka telesnih vaj, za vpliv na mišice. Težili so za tem, da bi postali mišičasti, močni. Njihov simbol je bila ptica z železno roko. Železna ročka — simbol mišične moči! V telovadnicah je bilo zapisano:

Krepimo se!

Kaj kmalu pa se je uveljavilo spoznanje, da ni samo moč pogoj telesni zmogljivosti, da si velja pridobiti tudi hitrost, spretnost in vztrajnost. Vsestranska zmogljivost je potemtakem odvisna tudi od centralnega živčnega sistema in notranjih organov. Praktiki so postavili načelo, da se mora vsak telovadec urediti tudi v lahkotnem, vendar vztrajnem teku. Angleži so uvedli crosscountry. Nemci Waldauf Slovenci tek čez drn in strm. Švedi fartlek šolsko telovadbo so začeli dopolnjevati z igralnimi popoldnevi.

Nepregledni vrsti telovadnih in športnih strokovnjakov, zdravnikov (zlasti fiziologov) in pedagogov velja zasluga, da se je znanje o telesni vzgoji vse bolj izpopolnjevalo in poglobljalo. Borba med sistematično je postala neaktualna, terminologija je dobila značaj pomožne vede, bistvena vprašanja so se tikala zlasti učinka telesnih vaj na rast mladega človeka ter učinka na razvoj telesne zmogljivosti.

Po zaslugi vede, ki jo imenujejo fiziologijo dela, imamo danes že precej jasno sliko o vplivu posameznih vaj in posameznih sportov na človeški organizem. Vemo, da je možno v danih mejah organe spreminjati kakor glede njihove oblike, tako tudi glede njihove zmogljivosti. Dodati pa moramo, da telesna vzgoja ni le veda, ki se ukvarja z izbiranjem in doziranje vaj. Saj vemo: lahke vaje imajo bolj ali manj slaboten učinek na telo, primerne vaje imajo optimalni učinek, pretežke ali prenaporne vaje pa imajo škodljiv učinek.

Vendar ne gre samo za to: Same telesne vaje, pa naj bodo še tako primerno izbrane, pomenijo le del telesne vzgoje. Zanimati nas tudi mora, kako se ljudje negujejo in utrjujejo, kako se borijo proti mehkužnosti, če so dovolj na zraku, če imajo primerno hrano, kako je z delovnimi pogoji, kakšnega razvedrila so deležni v prostem času, kako je z uživanjem škodljivih poživil itd. Tako je izobražen učitelj telesne vzgoje, kakor vrtičar, čigar naloga ni samo v tem, da mlada drevesa posadi in pritrdi za kolček. Kakor znano, igrajo v rastlinstvu važno vlogo tudi svetloba, toplota, kakovost zemlje, gnojila, obrezovanje, zaščita pred vremenskimi neviščnostmi, čiščenje itd.

Glede na to, da je človek razvojno bitje; ki se razvija od spočetja do smrti, in glede na to, da je psihofizično bitje, naj bo razumljivo, da pomeni vzgoja določeno sestavljenost, lahko bi rekli: čisto, važno in s stališča znanosti razmeroma težko področje.

Na današnji stopnji družbenega razvoja se tudi glede telesne vzgoje ne zadovoljujemo več samo z zaupanjem, da so telesne vaje koristne. Vzgoja mladine, njena telesna rast, odpornost, delovna zmogljivost, varnost pred nesrečami itd. — to so tako pomembna področja, da morajo biti znanstveno raziskana. Ne zadostuje prepričanje, ne smemo se zadovoljiti s splošnimi izkušnjami, ki držijo ali pa tudi ne. Če gre za dobro stotisočev mladine,

so potrebna dejstva, dognana in preverjena z znanstvenimi metodami.

Če je možno dognati, s kakšno telesno vzgojo lahko vplivamo na optimalno rast razvijajočega se človeka; če je možno dognati, katere telesne vaje in v kakšni meri so potrebne, da bodo dobili mladi ljudje večjo pljučno kapaciteto; katere igre naj gojijo, da bodo urnejši in da bodo imeli v psihičnem pogledu več zaupanja v svoje preizkušene sile itd., tedaj je potrebno, da vse to ugotovimo in rezultate dognanij prenesemo na praktično vzgojo mladega rodu.

Jasno je, da vsebuje telesna vzgoja veliko znanja o razvoju človeka. Če upoštevamo dognanje, da se vadbene potrebe spreminjajo iz obdobja v obdobje, bomo razumeli, da je doziranje ali odmerjanje napora za posamezna starostna obdobja zelo različno. Ne smemo si predstavljati strokovnjaka za telesno vzgojo (in tudi ne športnega trenerja!), ki ne bi imel zaokroženega znanja iz anatomije, fiziologije dela, biologije in seveda tudi iz psihologije in pedagogike. Na vseh inštitutih za telesno vzgojo in šport proučujejo najprej človeka, njegove duševne in telesne pojave, njegovo razvojno pot. Kajpada pride k temu še znanje o smotrnem (ekonomičnem) gibanju in metodiki takih vaj na tleh, v vodi, na snegu, na ledu, v zraku, na orodju itd. Tako bi lahko rekli (zaupamo, da ni preuranjeno!), da je telesna vzgoja kompleksna znanost, ki zasluži tem večjo pozornost, ker smo se predolgo zanašali in opirali pretežno na neznanstveno praktiranje.

Drago Ulaga.

TUDI OPICE NAŠ BI DELALE

Ugledni angleški znanstvenik sir George Thomson, ki je dobil leta 1937 Nobelovo nagrado za fiziko, se je zdaj začel ukvarjati z opicami. Naučiti jih hoče, da bi opravljale razne človeške posle, ki so za človeka preveč enolični, za stroj pa preveč zamotani. Thomson se je udeležil tudi konference strokovnjakov za jedrsko energijo v Ženevi. Opice je začel dresirati in učiti, da bi delale, že neki angleški plantažnik v Malaji tik pred vojno. Naučil jih je plezati na drevesa in metati z njih sadeže. In opice so bile zelo marljive. Delale so hitreje od ljudi.

Thomson pravi, da je opica razen človeka edino bitje, ki ima na razpolago kombinacijo oči in rok. Za enolično tovarniško delo opica nikakor ni primerna. Kjer je moč delovni proces mehanizirati, je to najbrž najpreprostejša pot. Thomson pravi, da ne bi uporabljal opic, če gre za pravilno izoblikovane predmete. Vsi nepravilni predmeti pa bi bili po njegovem mnenju primernejši za dresiranje opic. Thomson omenja zlasti jabolka. Vsako jabolko je drugačno. Prepustiti obiranje jabolk stroju bi bilo najbrž zelo zamotano.

Vseh opic seveda ni moč uporabiti za delo. Nekateri vrste pa so dokaj dojemljive in se hitro nauče nekaterih preprostejših opravil. Sicer pa se je človeku posrečilo domačiti tudi razne živali. Zakaj bi torej ne uporabili opic za lažja opravila, če smo pritegnili k delu toliko drugih živali?

Oglašajte v ... Enakopravnosti

Imenik društvenih zastopnikov za letno zborovanje solastnikov certifikatov SND na St. Clair Ave.

Ime društva	Ime zastopnika-cc
1. BROOKLYN št. 135 SNPJ	Mary Oblak
2. CARNIOLA HIVE št. 493 T.M.	Miss Frances Tavcar
3. CARNIOLA TENT št. 1288 T.M.	Louis Pike
4. CLEVELAND št. 126 SNPJ	Blaž Novak
5. CLEVE. FEDERACIJA DRUSTEV SNPJ	Camillus Zarnik
6. COMRADES št. 566 SNPJ	Joseph Sircelj
7. CONCORDIANS št. 185 SNPJ	Adolph Lunder
8. DANICA št. 11 SDZ	Josephine Centa
9. DOSLUZENCI	Frank Wirant
10. ENAKOPRAVNOST	John Renko
11. FRANCE PRESEREN št. 17 SDZ	Edward J. Zalar
12. GLAS CLEVE. DELAVCEV št. 9. SDZ	Frank Cesnik
13. JUGOSLAV CAMP št. 293 WOW	Jack Zagar
14. LIPA št. 129 SNPJ	Joseph Trebec
15. LOŽKA DOLINA	Frank Bavec
16. LUNDER-ADAMIC št. 28 SNPJ	John Marn
17. KRISTUSA KRALJA št. 226 KSKJ	Frank Fabian
18. NAPREDNE SLOVENKE št. 137 SNPJ	Josephine Tratinik
19. NAPREDNI SLOVENCI št. 5 SDZ	Frank A. Turek
20. NOVI DOM št. 7 SDZ	Krist Stokel
21. NAPREJ št. 5 SNPJ	Frank Mack
22. PROGRESIVNE SLOVENKE št. 2	Cecilia Subel
23. PROGRESIVNE SLOVENKE AMERIKE	Josephine Zakrajsek
24. RIBNICA št. 12 SDZ	Andy Sadar
25. SLOVAN št. 3 SDZ	Steven Lunder
26. SLOVENEK št. 1 SDZ	Frank Penca
27. SLOVENSKE SOKOLICE št. 442 SNPJ	Frances Legat
28. SLOVENSKA MOSKA ZVEZA	John Sever
29. SRCA MARIJE	Anna Roge
30. ST. CLAIR GROVE št. 98 WC	Anna Tomšic
31. SVOB. SLOVENKE št. 2 SDZ	Nežka Kalan
32. SV. ANA št. 4 SDZ	Frances Okorn
33. SV. CECILIJA št. 37 SDZ	Louise Piks
34. SV. CYRIL IN METOD št. 18 SDZ	James Verbic
35. SV. KATARINA št. 29 ZSZ	Mary Farchnik
36. SV. VIDA št. 25 KSKJ	Anthony J. Fortuna
37. TABOR št. 139 SNPJ	Josephine Gerlica
38. VODNIKOV VENEC št. 147 SNPJ	John Breščak
39. WASHINGTON št. 32 ZSZ	Frank Fende
40. GLASBENA MATICA	Frank F. Bradac
41. DRAM. ZBOR IVAN CANKAR	Stanley Dolenc
42. SLOV. NARODNA CITALNICA	John Smuk
43. PEVSKI ZBOR ABRASEVIC	Albert Lucich
44. CLAIRWOODS št. 40 SDZ	
45. GEO. WASHINGTON št. 180 ABZ	Pauline Sterniša
46. MARTHA WASHINGTON št. 38 SDZ	
47. SV. JANEZA KRSTNIKA št. 37 ABZ	Cyril Rovanssek
48. AMER. CROATIAN PIONEERS št. 663 CFU	
49. SPARTANS št. 576 SNPJ	Valeria Debelak
50. ILIRSKA VILA št. 173 ABZ	Joseph Birk
51. PEVSKI ZBOR ZARJA	John Krebel
52. JUTRANJA ZVEZDA št. 137 ABZ	
53. CLEVE. SLOVENCI št. 14 SDZ	John Susnik

Cirkuški otrok

ROMAN

Nemški spisala baronica Brackel

Prevel I. V.

(Nadaljevanje)

Večinoma podučujejo otroci materin duh, po očetu pa stas; in tako so bili skoraj vsi Lilini otroci visokih, vitkih postav in preprostega, a ne ravno slabega materinega duha. Mirno so živeli vsak v svojem poklicu. Samo eden, drugi sin, je kazal očeto rjave oči, njegovo sanjavo čelo in resnejše, nežnejše, više stremeče mišljenje. A kaplja materine krvi je pač tudi temu mišljenju dala praktičen izraz. Še preden je bil izpolnil osemnajsto leto, je sklenil živeti za najvišje in se posvetiti le božji službi. Vstopil je v neki red in se v svoji gorečnosti odločil za zamorske misijone.

Nerad se je ločil Degenthal od njega; toda napram nagnjenju

svojih otrok je bil mil, skoraj plah oče. Celo napram svoji gosposodovni ženi je odločno nastopil, če je bilo treba štiti življensko odločitev svojih otrok.

Zdaj je bil misijonar Degenthal že več let od očetovega doma; njegov poklic ga je privedel na drugo polovico zemeljske obale. A njegovo ljubeče srce je vedno mislilo na svoje in tudi v najoddaljenejši deželi ni pozabil na domače družinske praznike.

Oče se je bil umaknil iz glasnega kroga svojih otrok in vnukov, da bi na tihem užival pismo odsojenega sina-ljubljence, katerega je bilo po srečnem naključju prejel baš ta dan. Kurt je sedel v svoji sobi poleg vrtnega salona, s katerega je bila pogled na teras.

Kurt je zdaj že rad poiskal najsvetlejši žarek, če je hotel brati, radi ogromnega pisma pa se je zdelo to tem bolj potrebno. V svoje začudenje pa je našel v prvem pismu še eno pismo, ki je bilo brez naslova. Neverjetno ga je položil vstran, da bi našel poprej pojasnilo v sinovem pismu.

Ko je tako sedel tu in mu je obseval glavo topel solnčni žarek, je bil prava slika lepega mladeniča. Samo v njegovih modrih očeh so pogrešali na njem izraz polne moči. Stasa je bil še postavnega; lasje so bili sicer srebrničasti, a so polno blesteli in gosta brada je dobro pristojala resni častitljivosti, ki jo je izražal njegov obraz.

Od kar sta se bila srečala z Dahnowom, se je bilo za leta in leta naselilo vanj globoko brezčutje, katerega so pripisovali njegovemu zgodaj uničenemu zdravju. Kot obzirni soprog, dobrni oče in ljubeznivi gospodar je vodil svojo družino, toda vplival je nanjo bolj s svojim zgledom kot pa dejansko. Samo

Chicago, Ill.

FEMALE HELP WANTED

COMPETENT WOMAN who wants good home. Take over full charge of 2 children. General housework. Stay. Small salary.

Garden 4-6400

HOUSEWORK — Woman for light house duties. Room and board. Small salary.

Whitehall 4-8384

Good Home for COMPETENT GIRL or WOMAN — Assist with care of 2 children. Very light housework. Stay. Own room. References.

Ambassador 2-4404

GENERAL CLEANING and LAUNDRY — Assist with children. Good home. Own room. References.

Greenleaf 5-2495

GENERAL HOUSEWORK — Cooking — 3 adults in family. No washing. Stay. 5 day week. North Shore suburb. Call "collect." Good salary.

Kenilworth 473

COOK — Experienced. General housework. Other help. 5 day week. Go. \$35. References.

Normal 7-6657

MOTHER'S HELPER — Experienced. Non-smoker. 5 or 6 hours per day, 4 or 5 days week. Call Sunday or after 6 p.m. weekdays.

Hemlock 4-5465

v njegovih tihih študijah je še živela njegova nekdanja gibčnost. Šele, ko mu je zrasla kopa otrok in je zavelo iz njih sveže mladostno življenje, je izginila z njega ona globoka resnost, ki je tolikrat ljudem belila glave, češ, kaj mu neki manjka, ko je vendar videti, da sedi v naročju sreče.

A danes mu je, ko je bil prebral komaj polovico pisma, nenavadno zažig obraz; rdečica, ki je nekdanj tako rada zalila stari obraz. Z zanj nenavadno naglico je že čez nekaj trenutkov vrgel sinovo pismo vstran in segel po drugem. Strgal je ovoj — iz njega je zletelo nekoliko časopisnih izrezkov, za katere pa se ni zmenil; a v roki mu je obležalo malo, obledelo pisemce. Nepremično je strmel stari gospod nekaj časa v to pismo. Moralo je napraviti nekoč dolgo pot — zakaj bilo je vse pokrito s poštnimi žigi. Naslov je bil že obledel, toda kazal je urne poteze razburjene ženske pisave in pod njo nekaj besed, ki jih je le predobro poznal — napisal jih je bil on sam nekoč v Carigradu, ko je imel že to pismo v roki.

Od tedaj so minila leta, leta ki obsegajo človeško življenje, od tedaj, ko je bil v jezi in bridkosti svojega srca poslal to pismo nazaj, pismo, ki je skrivalo v sebi uganko, katere nepoznanje je bilo uničilo njegovo srečo.

S trepetajočo roko je zdaj odprl pismo. Orosilo so se mu oči s sivimi trepalnicami, ko je bral besede, katere je bilo tedaj izšlo neko srce v svoji najgloblji razdvojenosti — besede, ki so pripovedovale o žrtvi, katero je bila darovala otroška ljubezen, besede, ki naj bi veljale kot to slovo in vendar zvenele kot nekak klic po pomoč...

Starčeva glava se je povesila na prsi, kakor da mu je zopet obšla srce nekdanja bol. Vstalo je vanj bridko spoznanje, kako lahko bi mu bilo vse drugače pokreniti — zdaj, ko se mu je razjasnilo vse, kar mu je bilo doslej nejasno.

Tedaj mu je pač vstala v duši jedka misel na krivdo nje, katere je bila pripomogla do te zmoti. Toda kako naj obtožuje druge, ko pa je sam toliko zagrešil s svojo malomarnostjo? Maščevalno se mu je vzbudila stara ljubezen v vsej svoji sili. Zopet jo je videl, ljubko deklico kot jo je bil srečal v veseli pomladi svojega življenja.

In v srce mu je zavela jedka bolest, kot jo le more občutiti možko srce: sam je bil uničil svojo srečo, ker je ni bil z odločno roko poizkusil rešiti. Zlomil je bil pri tem svoje sile, izgubil ljubezen in mladostni sen se je bil razlil v nič — in mož v sivih letih je moral videti, kako je bil zgrešil svoje življenje, kako zapuščenost je njegovo srce. Krčevito se je zgubal; v bridkem kesanju in vroči ljubezni je še enkrat izgovoril ime, ki ga je že desetletja ni bil izgovoril: "Nora, Nora!" kakor da bi hotel s tem zopet priklicati mladost, življenje in ljubezen.

A v tem trenutku se je prestrašen ozrl kvišku; zdelo se mu je, kakor da se nahaja podoba nje, ki jo je bil poklical, v njegovi bližini.

A potrkalo je le nekaj na okno in skozenj je zrla kodrolas glava in dve ročici sta se krčevito oprijemali okenskega zidca.

"Dedek, primi me, sicer bom padel," je zvenel otroški glas. Pogumni mali deček je bil splezal po brajdi do nizkega okna. "Že tako dolgo trkam, pa me nič ne slišiš."

Stari oče se je ob tem boječem glasu zdrnil iz svojih misli. Prestrašen je dvignil malčka k sebi in ta se ga je trdno oklenil, najbrž pričakujoč, da ga bo ded strogo okaral zaradi nenadne poti. A v toplem otroškem objemu se je olajšalo starčovo srce. Saj je bil to otrok njegovega

otroka, ki ga je pritiskal k sebi, glasnik sedanosti, ki naj bi ga rešil zakletstva preteklosti. "Otrok mojega otroka," je ponavljal in tako star se je zazdel samemu sebi! Čemu naj se uživa v svojo nekdanjo ljubezen, ko pa jo prerašča že drugi rod? Z dečkom v naročju je opazoval skupino tam spodaj. Kaj njegova žena, ki ga je zvesto in ljubeče spremljala skozi življenje in otroci, katere mu je bila podarila in ki s časom in ponosom nosijo njegovo ime in dom, ki ga tako prijazno obdaja in se mu tako veselo smehlja nasproti v svoji lepoti, kaj vse to ni nič? Čemu naj se torej pritožuje nad življenjem, ki mu je toliko dalo?

A poleg vesele skupine je vendar videl blede podobo uničene sreče; prežalovala je bila za samostanskimi zidovi, kakor se je bal nekoč v mladosti — takrat jo je hotel obvarovati pred tem. Mar je postalo njeno življenje tako bridko, mar ni našla nikakega doma in nikake ljubezni, ki bi ji olepšala življenje?

Kurt se je obrnil od solnčne slike tam spodaj in zopet segel po pismu, katero mu je še enkrat pripovedovalo povest o njegovem mladostnem snu, o njegovi izgubljeni ljubezni; a dečka je

obdržal v naročju ter ga tesno objemal, kakor da bi si hotel s tem preganjati temne misli. Sinu je pisal sledeče:

"Poročati ti moram o dogodku, dragi oče, ki si ga boš znal gotovo bolj razjasniti nego jaz, četudi me je silno zanimal. Priloženo pismo, ki mi je bilo zapušeno, ti bo pojasnilo vse in ti povedalo, o kom govorim. V svojem pripovedovanju moram poseči precej nazaj:

Kot veš, je naš tukajšnji samostan še mlada naselbina; a mnogo nam pomaga s svojim delom neki ženski samostan, ki se že več let nahaja tu.

Pripovedovali so mi o prednici, ki je bila ustanovila ta samostan, s kakimi težkočami se je morala boriti. Slovela je kot izredno zmorna ženska, ki jo je njen red vedno pošiljal na najtežja mesta in to zlasti radi njenih izrednih organizatoričnih zmognosti. Vrh tega, pravijo, je bila ta okolica njena domovina. Nekako deset let je delovala tu in skrbela za vzgojo otrok, širjenje krščanskega nauka, postrežbo bolnikov, skratka, delovala je neizrečeno veliko v vseh dolžnostih krščanskega usmiljenja. Ljudje poveljujejo njeno svetlost in požrtvovalnost. Duhovni predstojniki ne morejo prehvali

ti njenega spretnega vodstva, njene velike modrosti in njene neumorne delavnosti. Tako mi je bila prijetna naloga, ko sem bil nekega dne poslan k njej, da bi se razgovoril z njo o nekkih gosposodarskih zadevah. Prosil sem za vstop; sestra vratarica, ki je bila Francozinja, je po svoje izgovorila moje ime, kot je to moglo le Francozinji. Komaj pa sem stopil pred prednico, ženo visoke postave in svoj čas gotovo zelo lepega obraza, mi niti ni dala časa, da bi izvršil svoj nalog. "Vi ste gotovo kak grof Degenthal," me je živahno nagovorila v čisti nemščini, "sicer bi ne mogli biti tako podobni! Imate popolnoma očeteve oči in čelo; prav tak je bil on v vaših letih... in celo glas je isti. Jaz sem ga dobro poznala, vašega očeta, zelo dobro," je pristavila v pojasnilo na moj začuden pogled. "Saj gotovo še živi."

Lahko si misliš, s kakim veseljem sem ji pritrdil; kako je prijetno, če srečaš v tujini človeka, ki pozna tvoje drage v domovini. Moral sem ji pripovedovati o tebi, o materi, o bratih in sestrah. Videti je bilo, da pozna vse starejše člane družine, staro mater, kaplana, za vsakega je vprašala. Najpodrobneje sem ji moral pripovedovati o tebi in o

tvojem življenju, ki tako osreča vse, ki so v tvoji bližini, o delokrogu, ki si si ga ustvaril s svojo neizmerno dobroto, o veselju, katerega črpaš iz svojega požarnega življenja. "Da, imel je vedno vzvišeno, čisto mišljenje," je ponavljala pri tem kakor sama pri sebi.

Vprašal sem jo, če mi morda želi kaj naročiti zate, če ti smem sporočiti njen pozdrav in pod kakim imenom.

"Saj se me skoraj ne bo več spominjal," je rekla, izogibajoč se; "me samostanke tako občunamo s svetom, da zamenjamo celo svoja imena. Morala bi predalet poseči nazaj, da bi ga mogla zopet spomniti nase. A neizmerno me je veselilo, da sem vas videla; in upam tudi, da se vidimo že večkrat, saj smo tu v enakem delokrogu."

Po njeni besedi, njenem vedenju in vsem njenem obnašanju sem sklepal, da je pripadala nekdanj prvimi družabnim krogom. Ti boš morda uganil, kdo je bila. Pozneje sem jo videl še večkrat in moje spoštovanje do nenavadne žene se je le še večalo, ko sem se поблиže seznanjal z njo. Vse to se je vršilo zadnjo zimo.

(Dalje prihodnjic)

THAT'S A FACT

TURKEY VS. EAGLE

IF BEN FRANKLIN HAD HIS WAY, OUR NATIONAL SYMBOL WOULD HAVE BEEN THE TURKEY RATHER THAN THE EAGLE! BEN SAID, "THE TURKEY IS A MUCH MORE RESPECTABLE BIRD WITH A TRUE ORIGINAL NATIVE OF AMERICA!"

STRANGE IMPORT

WHEN A ZOO IN AFRICA WANTED A LION — THEY IMPORTED THE EAST FROM A DUBLIN, IRELAND ZOO! THE REASON? THE DUBLIN LIONS HAD BEEN BRED IN CAPTIVITY AND WOULD BE BETTER ABLE TO STAND ZOO LIFE THAN THE NATIVE AFRICAN VARIETY!

IT'S EASY AS PIE...

TO ENROLL IN THE PAYROLL SAVINGS PLAN WHERE YOU ARE EMPLOYED, GET THE FACTS NOW AND START YOUR U.S. SAVINGS BOND PROGRAM WITHOUT DELAY. YOU'LL NEVER MAKE A HAPPIER DECISION!

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Strange Case of THE FOOLHARDY SKIER

THERE was once a young fellow who decided skiing was as easy as driving a car on snow-covered roads. So one day he stepped into his new skis atop a slope, and pushed off. His friends were aghast! Such confidence! He knew little or nothing about the rules of skiing — how to turn — how to stop — how to use his poles and edges. What happened? That's right. He ran smack into a large tree. Everybody on the slope said he should learn the rules of skiing before taking such chances. But nobody mentioned that neither he — nor most of them — knew or practiced the rules of winter driving. Doesn't that seem awfully foolish — and childish — when you think of the terrible death toll from winter traffic accidents? Just in case, here are the six rules* of winter driving.

*THE SIX RULES OF WINTER DRIVING

1. Accept your responsibility.
2. Get the "feel" of the road.
3. Keep the windshield clear.
4. Use tire chains and good tires.
5. Pump your brakes.
6. Follow at a safe distance.

SAFE DRIVING IS A MARK OF MATURITY

Contributed as a public service by

ENAKOPRAVNOST

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

FARMLAND

20 ACRES — partly wooded; comfortable home; barn, double crib, chicken house, near Plymouth, Ind. \$10,000. Possession now. John Newcomer, 405 Madison St., Maywood, Ill.

Filmore 4-0104

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY, MEAT MARKET — Gary, Ind. — Corner neighborhood store. Established 20 years. Self service. Gross \$75,000 year. Leaving city. Lincoln Pkg. Co., 2595 Madison Phone Turner 2-8351

SHOE REPAIR SHOP — East 71st St. Business established 20 years. Fully equipped with heel bar, hat cleaning and shoe shine equipment. Reasonable rent. Must sell. Best offer. PLaza 2-4575

Good Chance to buy COFFEE SHOP in office building. 5 day week. Well established trade. Selling due to other interests. See to appreciate.

Taylor 9-4642

Good Chance to buy TAVERN in Cicero. Well established trade 20 years. Kitchen facilities. Large dance floor. Selling due to other interests. See to appreciate.

GUnderson 4-0873

CLEANING and TAILORING STORE — Good location North side. Well established business. Selling due to illness. Apartment upstairs optional. See to appreciate.

LONgbeach 1-8280

Good Chance to buy CLEANING STORE — Well established trade. Selling due to illness. Nice living quarters. See to appreciate.

ARmitage 6-4807

REAL ESTATE

DES PLAINES — Modern 3 year old ranch type 3 bedroom home. On full acre of rich soil. Red face brick all around. 2 car garage. Fully landscaped. National fireplace, ceramic tile kitchen and bath. Oil heat. Finished basement. 7502 N. Douglas. Near Touchy-Wolf Rd. \$31,000.

Vanderbilt 4-5026

TINLEY PARK — 3 apartment Country Home attached garage. On 1/2 acre land. Big income. Price \$22,500.

Call —

KELlog 2-4355

BAKERSFIELD, CALIFORNIA — Income Property. — Modern 2 apartments. Ideal for retirement. Excellent condition. Corner lot. 13 fruit and shade trees. Healthful climate. \$14,500. 1/2 down. Write John Effenberg, 5508 N. Glenwood, Chicago, Ill.

EDgewater 4-5809